

Motion till riksdagen 2013/14:Sf23

**av Gunvor G Ericson m.fl. (MP)
med anledning av prop. 2013/14:138**

Vissa socialförsäkringsfrågor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återkomma med förslag om att ekonomisk kompensation ska betalas ut vid fördröjd utbetalning till enskilda från Försäkringskassan.

Motivering

Regeringen föreslår i propositionen att det ges utökade möjligheter till ränteuttag för sjukersättning i syfte att skapa enhetlighet för ränteuttag inom socialförsäkringen. Miljöpartiet har förståelse för det syftet men anser att man även som en viktig princip ska kunna kompensera åt andra hållet (se nedan). Vidare föreslås att anmälningsskyldigheten ska förenklas för den som får bostadstillägg eller äldreförsörjningsstöd, vilket vi stöder fullt ut.

Vi beklagar att regeringen återigen går fram med ett ensidigt krav på att ränta ska betalas av den enskilde utan att ge enskilda möjlighet att få ekonomisk kompensation när Försäkringskassan ska återbetala pengar eller kassan har orsakat fördröjd utbetalning. Frågan om ränta åt båda håll har diskuterats i riksdagen flera gånger, bl.a. i Miljöpartiets följdmotion 2006/07:SF5 då utskottsmajoriteten anförde följande:

Utskottet vidhåller sitt ställningstagande men förutsätter att regeringen överväger frågan om en eventuell skyldighet för Försäkringskassan att betala ränta till enskilda när dessa drabbas av en försenad utbetalning på grund av ett felaktigt beslut eller i övrigt bristande handläggning hos Försäkringskassan.

Det dröjde ända till 2009 innan en utredning tillsattes och då först efter att Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet kommit med förslag på utskottsinitiativ i socialförsäkringsutskottet. Den utredningen presenterade sitt förslag 2010.

Fel! Okänt namn på

En utredning tillsattes efter att socialförsäkringsutskottet behandlat ett utskottsinitiativ från Utredningen om kompensationstillägg (SOU 2010:41).

Utgångspunkten för utredningens arbete var att föreslå ett regelsystem för ekonomisk kompensation vid lång handläggningstid. Utredningen presenterar i sitt betänkande ett förslag till ett system med ekonomisk kompensation. Den lösning som utredningen föreslog gick i huvudsak ut på att myndigheten ska betala kompensationstillägg om en förmån betalas ut senare än 30 dagar efter utgången av den kalendermånad som förmånen i fråga hänförs till. Kompensationstillägget ska beräknas som en ränta på det försenade förmånsbeloppet. Men utredningens förslag var ändå att inte ge ekonomisk kompensation vid lång handläggningstid då de satte de administrativa kostnaderna som Pensionsmyndigheten och Försäkringskassan hade räknat fram framför den enskilda individens rättigheter.

Miljöpartiet anser att det är viktigt att handläggningstider ska vara rimliga och att samma resonemang som alliansregeringen haft om ekonomiska drivkrafter för de försäkrade människorna även kan appliceras på myndigheten. Om regeringen vore konsekvent så skulle resonemanget gälla att ränta ska ske åt båda håll.

När myndigheten håller handläggningstiderna inom 30 dagar så behöver inte regelverket innebära några ökade kostnader. Det är också rimligt att man sätter upp regler exempelvis som skattemyndigheten har att beloppet ska vara över en viss summa för att det ska utbetalas. När principen är att det "kostar" för myndigheten att i onödan dra ut på handläggningstider likaväl som det kostar för enskilda individer att inte göra återbetalning i tid ges en viktig signal från samhället.

Det behövs en ny utredning som kan titta på frågan om ränta åt båda håll ur den enskilda individens synvinkel om tilltro till systemet samtidigt som incitamenten för myndigheten att hålla handläggningstiden inom 30 dagar ökar.

Det är en principiell fråga att när ränta får tas ut av Försäkringskassan vid återkrav är det också rimligt att Försäkringskassan å sin sida ska ha skyldighet att betala ekonomisk kompensation till enskilda när dessa har drabbats av försenade utbetalningar på grund av ett felaktigt beslut eller i övrigt bristande handläggning hos Försäkringskassan. Därför bör frågan utredas igen hur Försäkringskassan kan utbetala ersättning. Detta är enligt Miljöpartiets mening av stor vikt för att rättssäkerheten i och tilltron till socialförsäkringssystemet ska upprätthållas.

Stockholm den 2 april 2014

Gunvor G Ericson (MP)

Ulf Holm (MP)

Jonas Eriksson (MP)